

Etähoito avaa keskustelun hoivatyön tulevaisuudesta

23.11.2026

Teknologiaosaamista ikääntyneiden kotihoitoon -hanke on päättymässä vuoden 2026 lopussa. Hanketta on rahoittanut Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus, ja toteuttajina ovat toimineet Metropolia, Varia ja SEAMK. Hankkeen tavoitteena on ollut vahvistaa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten etähoidon ja digitaalisten palvelujen osaamista sekä tarjota joustava mahdollisuus opiskella työn ohessa.

Hanke toteutettiin rakentamalla kymmenen opintopisteen verkkokoulutuskokonaisuus, jolle asetettiin 57 opiskelijan tavoite. Marraskuun 2026 alussa opintojaksoilla oli 109 opiskelijaa. Osallistujamäärä kertoo osaltaan siitä, että etähoitoon ja digitaalisiin palveluihin liittyvän osaamisen vahvistamiselle on ollut tarvetta.

Hankkeen lähestyessä loppuaan katse on kääntynyt koulutuksen toteuttamisesta kohti laajempaa kysymystä hoivatyön tulevaisuudesta. Samalla kun työurien pidentäminen on keskeinen työelämän tavoite kohdistuu teknologian hyödyntämiseen merkittäviä taloudellisia odotuksia. Teknologian vaikutuksia ei kuitenkaan tulisi tarkastella vain tehokkuuden näkökulmasta, vaan myös suhteessa hoivan laatuun ja työntekijöiden työhyvinvointiin (Saari ym., 2022, s. 124).

Hanketiimi onkin pysähtynyt tarkastelemaan koulutuksesta kertyneitä kokemuksia ja opiskelijapalautteita juuri tästä näkökulmasta. Millaisia valmiuksia teknologisoituva hoivatyö tulevaisuudessa edellyttää? Entä millaiset ratkaisut voivat samanaikaisesti tukea hyvää hoivaa, ammattilaisten työhyvinvointia ja kestäviä työuria?

Kohtaaminen on tulevaisuuden etähoivan ydintä

Etähoito muuttaa ammatillisen osaamisen painopisteitä ja asettaa uusia vaatimuksia vuorovaikutukselle. Kuitenkin empaattinen vuorovaikutus säilyy hoivatyön keskeisenä elementtinä myös silloin, kun kohtaaminen tapahtuu teknologian välityksellä (Saari ym., 2022, s. 121). Hankkeen suosituimmat opintojaksot käsittelivät teknologian teknisen hallinnan sijaan asiakkaan kohtaamista ja luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen rakentamista etäyhteydellä.

Etähoidossa vuorovaikutus- ja luottamussuhteen rakentuminen on tärkeää sekä hoivan laadun että työntekijän työhyvinvoinnin näkökulmasta (Eloranta ym., 2023b, s. 28). Myös hankkeen aikana kerätyissä koulutuspalautteissa nostettiin esiin erityisesti sellaisten oppien arvo, joiden koettiin tukeneen asiakkaan kohtaamista ja luottamuksen rakentamista.

Koulutuspalautteissa nousi esiin huolta etähoidon soveltuvuuden ja asiakasarvioinnin toteutumisesta. Etähoidon soveltuvuutta arvioitaessa tulee huomioida asiakkaan tarpeet, toimintakyky sekä kyky ja halu käyttää teknologiaa (Eloranta ym., 2023b, s. 17). Myös iäkkäät etähoidon asiakkaat ovat korostaneet yksilöllisen tilanteen huomioimista etähoitoa suunniteltaessa (Jarnila & Eloranta, 2024, s. 11).

Saari kollegoineen (2022, s. 123) tuovat esiin Dupretin (2017) näkemyksen, jonka mukaan tulevaisuuden hoivatyössä ammattilaisten on yhä tärkeämpää osata arvioida, miten teknologia vaikuttaa asiakkaan kohtaamiseen ja hoivasuhteeseen. Koulutuspalautteissa tuotiin esiin, että ammattilaisella tulisi olla mahdollisuus vaikuttaa siihen, milloin teknologiaa asiakkaan hoidossa käytetään.

Hoitajalle voi syntyä eettistä kuormitusta tilanteissa, joissa hyvinvointialueiden linjaukset tai muut rakenteelliset ratkaisut ovat ristiriidassa asiakkaiden tarpeiden ja toiveiden kanssa (Varjakoski, 2025, s. 237). Etähoidon soveltuvuus muistisairautta sairastaville tai mielenterveysasiakkaille onkin herättänyt ammattilaisissa pohdintaa eettisyyden ja inhimillisyyden toteutumisesta (Heinonen ym., 2022, s. 135).

Eettiset kysymykset kytkeytyvät samalla työntekijän työhyvinvointiin. Onnistuneet asiakaskohtaamiset, asiakkaiden tyytyväisyys ja kokemus työn vaikuttavuudesta voivat tuottaa työntekijälle iloa ja voimavaroja (Heinonen ym., 2022, s. 137). Työhyvinvointia vahvistaa mahdollisuus tehdä asiakaslähtöistä työtä omien ammatillisten arvojen mukaisesti (Eloranta ym., 2023b, s. 22).

Jatkuva oppiminen tukee muutoksessa

Pitkäikäisessä Suomessa hoivan tarve kasvaa, ja samalla digitaalisen kotihoidon arvioidaan lisääntyvän tulevaisuudessa (Eloranta ym., 2023a, s. 74). Teknologian yleistyminen muuttaa hoivatyön sisältöä ja siinä tarvittavaa osaamista. Teknologiat ja toimintatavat voivat uudistua nopeammin kuin perehdytys ja työntekijöille tarjottava tuki ehtivät kehittyä (mts. 71).

Muuttuvassa työelämässä osaamista ei siksi kehitetä vain tämän hetken tarpeisiin, vaan samalla

ennakoidaan, millaisia valmiuksia työssä tarvitaan tulevaisuudessa (Collin ym., 2025, s. 186–187). Teknologisoituvassa hoivatyössä ammattilaisilla tulisi olla mahdollisuus valmistautua muutoksiin jo ennen kuin uudet toimintatavat ja osaamisvaatimukset ovat osa arjen työtä.

Hankkeen koulutuspalautteissa näkyi motivaatio oman osaamisen kehittämiseen ja työelämän muutoksiin valmistautumiseen. Koulutuksen kuvattiin lisänneen ammattitaitoa, tarjonneen uusia näkökulmia omaan työhön ja innostaneen jatkamaan opiskelua. Työuran ja elämäntilanteen eri vaiheissa työntekijöillä on erilaisia tavoitteita, vahvuuksia ja tuen tarpeita (Työterveyslaitos, i.a.), ja joillekin koulutus näyttäytyi väylänä etähoidon tehtäviin tai takaisin työelämään.

Oppimisen merkitys ei pääty koulutukseen. Avoimissa palautteissa osallistujat kertoivat aikovansa jakaa oppimaansa omalle tiimilleen ja hyödyntää koulutuksesta saatuja oppeja oman työnsä kehittämisessä. Kestävän oppimisen kannalta olennaista onkin, että opittua voidaan hyödyntää käytännön työssä (Collin ym., 2025, s. 188). Tämä edellyttää työpaikoilla mahdollisuuksia keskustella, kokeilla ja arvioida uusia toimintatapoja.

Laadukas työelämä on suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan perusta (Ryky, 2023, s. 6). Hankkeen koulutuspalautteiden perusteella suurin osa osallistujista opiskeli kuitenkin vapaa-ajallaan. Vastuu osaamisen uudistamisesta ja hoivatyön muutokseen sopeutumisesta ei voi jäädä yksin työntekijälle. Tarvitaan työn rakenteita, jotka mahdollistavat oppimisen, opitun hyödyntämisen ja ammatillisen harkinnan osana työtä. Samalla tarvitaan arvokeskustelua siitä, millaista hoivaa teknologian avulla haluamme rakentaa ja miten teknologia voi tukea sekä asiakkaan hyvää hoivaa että työntekijän hyvinvointia.

Hoivan seuraava luku – paluu tulevaisuuteen

Teknologisoituvan hoivatyön tulevaisuutta on rakennettava yhdessä pohtimalla, mitä hyvä hoiva tarkoittaa, millaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan ja miten työntekijöiden hyvinvoinnista pidetään muutoksessa huolta. Näiden teemojen äärelle pysähdymme Hoivan seuraava luku – paluu tulevaisuuteen -webinaarissa 2.12.2026 klo 14–15.30.

Webinaarissa FT, dosentti Eveliina Saari, Työterveyslaitoksen johtava tutkija ja Hoivatyön tulevaisuus -hankkeen konsortion johtaja, tarkastelee hyvää hoivaa ja hoitajien osaamista teknologiamurroksessa. Futuristi Perttu Pölönen suuntaa katseen kohtaamisten tulevaisuuteen, ja Merja Hoffrén-Mikkola tuo keskusteluun hankkeen opiskelijoiden kokemuksia.

Hoivan seuraava luku – paluu tulevaisuuteen -webinaari kutsuu pohtimaan, millaisen hoivatyön tulevaisuuden haluamme rakentaa ja mitä voimme tehdä sen eteen jo tänään.

Heli Ridanpää
Lehtori, projektipäällikkö Teknologiaosaamista ikääntyneiden kotihoitoon – hanke
SEAMK

Lähteet

Collin, K., Jaakkola, M., Keronen S. & Lemmetty, S. (2025). Sustainability of learning at work: experiences of police, hospital, and ICT personnel. *Studies in Continuing Education, 47*(1), 174-192. https://doi.org/10.1080/0158037X.2024.2314695

Eloranta, S., Hoffrén-Mikkola, M., Komulainen, M., Mikkola, T. & Teeri, S. (2023a). *Ikääntyneiden etäkotihoito – Tutkimus työntekijöiden hyvinvoinnista ja työn johtamisesta.* Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja. TAITO-sarja. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-328-410-4

Eloranta, S., Hoffrén-Mikkola, M., Komulainen, M., Mikkola, T., Teeri, S., & Roivas, M. (2023b). *Onnistunut etäkotihoito*. Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja. TAITO-sarja. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-328-409-8

Heinonen, T., Lindfors, P., & Nygård, C.-H. (2022). Etäkotihoitotyön sisältö ja kuormittavuus sekä mahdollisuudet työurien pidentäjänä. *Gerontologia*, *36*(2), 128-142. https://doi.org/10.23989/gerontologia.109921

Jarnila, I., & Eloranta, S. (2024). Iäkkäiden asiakkaiden kokemuksia etäkotihoidosta. *Gerontologia*, *38*(1), 3-15. https://doi.org/10.23989/gerontologia.130934

Ryky, P. (2023). *TYÖ2030: Jatkuva oppiminen teoriasta käytäntöön. Katsaus jatkuvan oppimisen edistämisestä työpaikoilla*. Työterveyslaitos. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-391-074-4

Saari, E., Koivisto, T., Koskela, I., Känsälä, M., Rydman, V., & Turunen, J. (2022). *Enemmän aikaa empatialle? Hoivatyön teknologiavälitteinen viestintä ja työhyvinvointi*. Työterveyslaitos. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-391-022-5

Työterveyslaitos. (i.a.). *Hyvän mielen työpaikka*. https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/hyvan-mielen-tyopaikka

Varjakoski, H. (2025). “Pitää osata puhua, ohjata, kuunnella ja omata pikkusen näyttelemisen taitoa” – Ikääntyneiden etäkotihoitotyön edellyttämät taidot ja osaaminen ammattilaisten kokemana. *Gerontologia*, *39*(3), 225-240. https://doi.org/10.23989/gerontologia.160675